

तैत्तिरीयोपनिषत्

091010

ॐ शं नो मित्रः शं वरुणः
 शं नो भवत् वर्यमा
 शं न इन्द्रो बृहस्पतिः
 शं नो विष्णु रुरुक्रमः
 नमो ब्रह्मणे। नमस्ते वायो
 त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि
 त्वमे वप्रत्यक्षं ब्रह्म वदिष्यामि
 ऋतं वदिष्यामि। सत्यं वदिष्यामि
 तन् मामवतु। तद्भुक्तारमवतु
 अवतु माम्। अवतु वक्तारम्
 ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः
 ॐ शीक्षां व्याख्यास्यामः
 वर्णः स्वरः। मात्रा बलम्

सामं सन्तानः। इत्युक्तः
 शीक्षाध्यायः
 सह नौ यशः
 सह नौ ब्रह्मवर्चसम्
 अथातः सगं हिताया उपनिषदम्
 व्याख्यास्यामः
 पञ्चस्वधिकरणेषु
 अधिलोकमधि ज्यौतिषमधि
 विद्यमधि प्रजमध्यात्मम्
 ता महासगं हिता इत्याचक्षते
 अथाधि लोकम्। पृथिवी पूर्वरूपम्
 द्यौरुत्तर रूपम्। आकाशः सन्धिः
 वायुः सन्धानम्। इत्यधि लोकम्
 अथाधिज्यौतिषम्। अग्निः पूर्वरूपम्
 आदित्य उत्तररूपम्। आपः
 सन्धिः
 वैद्युतः सन्धानम्।
 इत्यधिज्यौतिषम्
 अथाधिविद्यम्। आचार्यः पूर्वरूपम्
 अन्तेवास्युत्तररूपम्
 विद्या सन्धिः। प्रवचनं सन्धानम्
 इत्यधिविद्यम्।

अथाधिप्रजम्। माता पूर्वरूपम्
 पितोत्तररूपम्। प्रजा सन्धिः
 प्रजननं सन्धानम्। इत्यधिप्रजम्
 अथाध्यात्मम्
 अधरा हनुः पूर्वरूपम्
 उत्तरा हनुरुत्तररूपम्
 वाक्सन्धिः। जिह्वासन्धानम्
 इत्यध्यात्मम्
 इतीमा महासगं हिताः
 य एवमेता महासगं हिता
 व्याख्याता वेद
 सन्धीयते प्रजया पशुभिः
 ब्रह्मवर्चसेनान्नाद्येन सुवर्ग्येण
 लोकेन
 यश्छन्दसामृषभो विश्वरूपः
 छन्दोभ्योऽध्यमृतात्संबभूव
 स मेन्द्रो मेधया स्पृणोतु
 अमृतस्य देव धारणो भूयासम्
 शरीरं मे विचर्षणम्
 जिह्वा मे मधुमत्तमा
 कर्णाभ्यां भूरि विश्रुवम्

ब्रह्मणः कोशोऽसि मेधया पिहितः
 श्रुतं मे गोपाय
 आवहन्ती वितन्वाना
 कुर्वाणाऽचीरमात्मनः
 वासां सि मम गावश्च
 अन्नपाने च सर्वदा
 ततो मे श्रियमावह
 लोमशां पशुभिः सह स्वाहा
 आ मायन्तु ब्रह्मचारिणः स्वाहा
 वि माऽऽयन्तु ब्रह्मचारिणः स्वाहा
 प्र माऽऽयन्तु ब्रह्मचारिणः स्वाहा
 दमायन्तु ब्रह्मचारिणः स्वाहा
 शमायन्तु ब्रह्मचारिणः स्वाहा
 यशो जनेऽसानि स्वाहा
 श्रेयान् वस्यसोऽसानि स्वाहा
 तं त्वा भग प्रविशानि स्वाहा
 स मा भग प्रविश स्वाहा
 तस्मिन् त्सहस्रशाखे निभगाहं
 त्वयि मृजे स्वाहा
 यथाऽऽपः प्रवताऽऽयन्ति यथा
 मासा अहर्जरम्
 एवं मां ब्रह्मचारिणः

धातरायन्तु सर्वतः स्वाहा
प्रतिवेशोऽसि प्र मा भाहि प्र मा
पद्यस्व

भूर्भुवः सुवरिति वा एतास्त्रिस्रो
व्याहृतयः

तासामु ह स्मैतां चतुर्थीम्
माहाचमस्यः प्रवेदयते
मह इति। तत् ब्रह्म
स आत्मा। अङ्गान्यन्या देवताः

भूरिति वा अयं लोकः
भुव इत्यन्तरिक्षम्
सुवरित्यसौ लोकः
मह इत्यादित्यः
आदित्येन वाव सर्वे लोक
महीयन्ते

भूरिति वा अग्निः
भुव इति वायुः
सुवरित्यादित्यः
मह इति चन्द्रमाः
चन्द्रमसा वाव
सर्वाणि ज्योतींषि महीयन्ते

भूरिति वा ऋचः
भुव इति सामानि
सुवरिति यजूंषि
मह इति ब्रह्म
ब्रह्मणा वाव सर्वे वेदा महीयन्ते

भूरिति वै प्राणः। भुव इत्यपानः
सुवरिति व्यानः। मह इत्यन्नम्
अन्नेन वाव सर्वे प्राण महीयन्ते

ता वा एताश्चतस्रश्चतुर्ध
चतस्रश्चतस्रो व्याहृतयः
ता यो वेद। स वेदु ब्रह्म
सर्वेऽस्मै देवा बलिमावहन्ति

स य एषोऽन्तरहृदय आकाशः
तस्मिन्नयं पुरुषो मनोमयः
अमृतो हिरण्मयः

अन्तरेण तालुके
य एष स्तन इवावलंबते
सेन्द्रयोनिः
यत्रासौ केशान्तो विवर्तते
व्यपोह्य शीर्षकपाले

भूरित्यग्नौ प्रतितिष्ठति

भुव इति वायौ॥ १।
सुवरित्यादित्ये
मह इति ब्रह्मणि
आप्नोति स्वाराज्यम्
आप्नोति मनसस्पतिम्
वाक्पतिश्चक्षुष्पतिः
श्रोत्रपतिर्विज्ञानपतिः
एतत्ततो भवति
आकाशशरीरं ब्रह्म
सत्यात्म प्राणारामं मन आनन्दम्
शान्तिसमृद्धममृतम्
इति प्राचीनयोग्योपास्व

पृथिव्यन्तरिक्षं
द्यौर्दिशोऽवान्तरदिशाः
अग्निर्वायुरादित्यश्चन्द्रमा नक्षत्राणि
आप ओषधयो वनस्पतय आकाश
आत्मा

इत्यधिभूतम्। अथाध्यात्मम्
प्राणो व्यानोऽपान उदानः समानः
चक्षुः श्रोत्रं मनो वाक् त्वक्
चर्म मांसं सङ्गं स्नावास्थि मज्जा
एतदधिविधाय ऋषिर्वोचत्
पाङ्कं वा इदं सर्वम्

पाङ्कनैव पाङ्कं स्पृणोतीति

ओमिति ब्रह्म। ओमितीदं सर्वम्
ओमित्येतदनुकृतिर्ह स्म वा अप्यो
श्रावयेत्याश्रावयन्ति
ओमिति सामानि गायन्ति
ओं शोमिति शस्त्राणि शं सन्ति
ओमित्यध्वर्युः प्रतिगरं प्रतिगृणाति
ओमिति ब्रह्मा प्रसीति
ओमित्यग्निहोत्रमनुजानाति
ओमिति ब्राह्मणः प्रवेक्ष्यन्नाह
ब्रह्मोपाप्रवानीति
ब्रह्मैवोपाप्नोति

ऋतं च स्वाध्यायप्रवचने च
सत्यं च स्वाध्यायप्रवचने च
तपश्च स्वाध्यायप्रवचने च
दमश्च स्वाध्यायप्रवचने च
शमश्च स्वाध्यायप्रवचने च
अग्नयश्च स्वाध्यायप्रवचने च
अग्निहोत्रं च स्वाध्यायप्रवचने च
अतिथयश्च स्वाध्यायप्रवचने च
मानुषं च स्वाध्यायप्रवचने च
प्रजा च स्वाध्यायप्रवचने च
प्रजनश्च स्वाध्यायप्रवचने च

प्रजातिश्च स्वाध्यायप्रवचने च
सत्यमिति सत्यवचा राधीतरः
तप इति तपोनित्यः पौरुशिष्टिः
स्वाध्यायप्रवचने एवेति नार्को

मौद्गल्यः

तद्धि तपस् तद्धि तपः

अहं वृक्षस्य रेर्वा
कीर्तिः पृष्ठं गिरेर्वा
ऊर्ध्वपवित्रो वाजिर्वा
स्वमृतमस्मि
द्रविणं सर्वर्चसम्
सुमेध अमृतोक्षितः
इति त्रिशङ्कोर्वेदानुवचनम्

वेद मनूच याच्नार्योन्तेवासिन
मनुशास्ति

सत्यं वद। धर्मं चर
स्वाध्यायान्मा प्रमदः
आचार्याय प्रियं धन माहृत्य प्रजा
तन्तुं मा व्यवच्छेत्सीः

सत्यान्न प्रमदितव्यम्
धर्मान्न प्रमदितव्यम्
कुशलान्न प्रमदितव्यम्
भूत्यै न प्रमदितव्यम्

स्वाध्यायप्रवचनाभ्यां न
प्रमदितव्यम्॥ १।
देवपितृकार्याभ्यां न प्रमदितव्यम्
मातृदेवो भव। पितृदेवो भव
आचार्यदेवो भव। अतिथिदेवो भव
यान्यनवद्यानि कर्माणि
तानि सेवितव्यानि
नो इतराणि
यान्यस्माकं सुचरितानि
तानि त्वर्योपास्यानि
नो इतराणि

ये के चारुमच्छ्रेयां सो ब्राह्मणाः
तेषां त्वयाऽऽसनेन प्रश्रुतव्यम्
श्रद्धया देयम्। अश्रद्धयाऽदेयम्
श्रिया देयम्। हिया देयम्
भिया देयम्। संविदा देयम्

अथ यदि ते कर्म विचिकित्सा वा
वृत्त विचिकित्सा वा स्यात्
ये तत्र ब्राह्मणाः संमर्शिनः
युक्ता आयुक्ताः। अलूक्षा
धर्मकामाः स्युः
यथा ते तत्र वर्तेरन्
तथा तत्र वर्तेथाः

अथाभ्याख्यातेषु
ये तत्र ब्राह्मणाः संमर्शिनः
युक्ता आयुक्ताः। अलूक्षा
धर्मकामाः स्युः
यथा ते तेषु वर्तेरन्
तथा तेषु वर्तेथाः
एष आदेशः। एष उपदेशः
एषा वेदोपनिषत्। एतदनुशासनम्
एवमुपासितव्यम्। एवमु
चैतदुपास्यम्

शं नो मित्रः शं वरुणः
शं नो भवत्वर्चमा
शं न इन्द्रो बृहस्पतिः
शं नो विष्णुरुक्रमः
नमो ब्रह्मणे। नमस्ते वायो
त्वमेव प्रत्यक्षं ब्रह्मासि
त्वामेव प्रत्यक्षं ब्रह्मावादिषम्
ऋतमवादिषम्। सत्यमवादिषम्
तन्मामावीत्। तद्वृत्कारमावीत्
आवीन्माम्। आवीद्वृत्कारम्
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

ब्रह्मानन्दवल्ली

०११०१०

ॐ सह ना ववतु
सह नो भुनक्तु
सह वीर्यं करवावहै
तेजस्वि ना वर्धीत मस्तु मा
विद्विषावहै

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः।

ॐ ब्रह्मवि दाप्रोति परम्
तदे षा ऽभ्युक्ता

सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म
यो वेदु निर्हितं गुहायां परमे
व्योमन्
सौऽश्रुते सर्वान् कामान् सह
ब्रह्मणा विपश्चि तेति।

तस्माद्वा एतस्मा दात्मन आकाशः
संभूतः।

आकाशाद् वायुः। वायो रुः

अ॒ रा॒पः। अ॒द्भ्यः पृ॒थि॒वी
पृ॒थि॒व्या ओष॑धयः। ओष॑धीभू
यो॒न्नम्
अ॒न्नात् पुरु॑षः

स वा एष पुरुषो ऽन्न रसमयः
तस्येदं मेव शिरः
अयं दक्षिणः पक्षः
अय मुत्तरः पक्षः
अय मात्मा। इदं पुच्छं प्रतिष्ठा
तदप्येष श्लोको भवति

अ॒न्नाद्वै प्र॒जाः प्र॒जाय॑न्ते
याः काश्च॑ पृ॒थि॒वीं श्रि॒ताः
अथो अ॒न्नैने॒व जी॑वन्ति
अथै॒नद॒पि॒ यन्त्य॑न्ततः
अ॒न्नं हि भू॒तानां॑ ज्येष्ठम्
तस्मात् सर्वो॑षध मुच्यते
सर्वं वै तेऽन्नं॑ माप्नुवन्ति
येऽन्नं॑ ब्रह्मोपासते
अ॒न्नं हि भू॒तानां॑ ज्येष्ठम्
तस्मात् सर्वो॑षध मुच्यते
अ॒न्नाद् भू॒तानि॑ जायन्ते
जा॒तान् य॒न्नेन॑ वर्धन्ते

अद्यतेऽत्ति च भूतानि
तस्मा दन्नं तदुच्यते इति

तस्माद् वा एतस्मा दन्नं रसमयात्
अन्योऽन्तर आत्मा प्राणमयः
तेनेष पूर्णः

स वा एष पुरुषविध एव
तस्य पुरुष विधताम्
अन्वर्यं पुरुष विधः
तस्य प्राण एव शिरः
व्यानो दक्षिणः पक्षः
अपान उत्तरः पक्षः
आकाश आत्मा
पृथिवी पुच्छं प्रतिष्ठा
तदप्येष श्लोको भवति

प्राणं देवा अनु प्राणन्ति
मनुष्याः पशवश् च ये
प्राणो हि भूताना मायुः
तस्मात् सर्वायुष मुच्यते
सर्वं मेव त आयुर् यन्ति
ये प्राणं ब्रह्मोपासते
प्राणो हि भूताना मायुः
तस्मात् सर्वायुष मुच्यते इति

तस्यैष एव शारीर आत्मा
यः पूर्वस्य

तस्माद्वा एतस्मात् प्राण मयात्
अन्योऽन्तर आत्मा मनो मयः
तेनेष पूर्णः

स वा एष पुरुष विध एव
तस्य पुरुष विधताम्
अन्वर्यं पुरुष विधः
तस्य यजुरैव शिरः
ऋग् दक्षिणः पक्षः
सामोत्तरः पक्षः
आदेश आत्मा
अथर् वाङ्गिरसः पुच्छं प्रतिष्ठा
तदप्येष श्लोको भवति

यतो वाचो निर्वर्तन्ते
अप्राप्य मनसा सह
आनन्दं ब्रह्मणो विद्वान्
न बिभेति कदाच नेति
तस्यैष एव शारीर आत्मा
यः पूर्वस्य

तस्माद्वा एतस्मान् मनोमयात्

अन्योऽन्तर आत्मा विज्ञानमयः
तेनेष पूर्णः

स वा एष पुरुष विध एव
तस्य पुरुष विधताम्
अन्वर्यं पुरुष विधः
तस्य श्रद्धैव शिरः
ऋतं दक्षिणः पक्षः। सत्य मुत्तरः
पक्षः
योग आत्मा। महः पुच्छं प्रतिष्ठा
तदप्येष श्लोको भवति

विज्ञानं यज्ञं तनुते
कर्माणि तनुतेऽपि च
विज्ञानं देवाः सर्वै
ब्रह्म ज्येष्ठ मुपासते
विज्ञानं ब्रह्म चेद्वेदं
तस्माच्चेन्न प्रमाद्यति
शरीरं पाप्मनो हित्वा
सर्वान् कामान् समश्नुत इति
तस्यैष एव शारीर आत्मा।
यः पूर्वस्य

तस्माद्वा एतस्माद् विज्ञान मयात्
अन्योऽन्तर आत्मा ऽऽनन्दमयः

तेनैष पूर्णः

स वा एष पुरुष विध एव
तस्य पुरुष विधताम्
अन्वयं पुरुष विधः
तस्य प्रियमेव शिरः
मोदो दक्षिणः पक्षः
प्रमोद उत्तरः पक्षः
आनन्द आत्मा
ब्रह्म पुच्छं प्रतिष्ठा
तदप्येष श्लोको भवति

असन्नेव स भवति
असद् ब्रह्मेति वेदु चेत्
अस्ति ब्रह्मेति चेद् वेदु
सन्तमेनं ततो विदुरिति
तस्यैष एव शारीर आत्मा
यः पूर्वस्य

अथातोऽनुप्रश्नाः
उताविद्वा नमुं लोकं प्रेत्य
कश्चन गच्छतींश्
आहो विद्वानमुं लोकं प्रेत्य
कश्चित् समश्नुतांश् उ

सोऽकामयत

बहु स्यां प्रजाये येति
स तपोऽतप्यत। स तपस् तप्त्वा
इदं सर्वं मसृजत
यदिदं किञ्च। तत् सृष्ट्वा
तदे वानुप्राविशत्। त दनु प्रविश्य
सञ्च त्यच् चोभवत्
निरुक्तं चा निरुक्तं च
निलयनं चा निलयनं च
विज्ञानं चा विज्ञानं च
सत्यं चा नृतं च सत्यं मभवत्

यदिदं किञ्च
तत् सत्यमित् याचक्षते
तदप्येष श्लोको भवति

असद्वा इदमग्र आसीत्
ततो वै सदजायत
त दात्मानं स्वयं मकुरुत
तस्मात् तत् सुकृत मुच्यते इति

यद्वै तत् सुकृतम्
रसो वै सः
रसं ह्येवायं लब्ध्वाऽऽनन्दी भवति
को ह्येवान्यात्कः

06 taittiriyopaniShat 1-5

प्राण्यात्

यदेष आकाश आनन्दो न स्यात्
एष ह्येवाऽऽनन्दयाति

यदा ह्यैवैष एतस्मिन् नदृश्ये
ऽनात्म्ये ऽनिरुक्ते
ऽनिलयनेऽभयं प्रतिष्ठां विन्दते
अथ सोऽभयं गतो भवति
यदा ह्यैवैष एतस्मिन्नुदरमन्तरं
कुरुते

अथ तस्य भयं भवति
तत्वेव भयं विदुषोऽमन्वानस्य
तदप्येष श्लोको भवति

भीषाऽस्माद्वातः पवते
भीषो देति सूर्यः
भीषाऽस्मादाश्चिन्द्रश्च
मृत्युर् धावति पञ्चम इति

सैषाऽऽनन्दस्य मीमांसा भवति
युवा स्यात् साधु युवा ऽध्यायकः
आशिष्ठो दृढिष्ठो बलिष्ठः
तस्येयं पृथिवी सर्वा वित्तस्य पूर्णा
स्यात्

06 taittiriyopaniShat 1-5

स एको मानुष आनन्दः

ते ये शतं मानुषा आनन्दाः१।
स एको मनुष्य गन्धर्वाणां
मानन्दः

श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य

ते ये शतं मनुष्य गन्धर्वाणां
मानन्दः

स एको देव गन्धर्वाणां मानन्दः
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य
ते ये शतं देव गन्धर्वाणां मानन्दः
स एकः पितृणां चिर लोक
लोकानां मानन्दः

श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य
ते ये शतं पितृणां चिरलोक
लोकानां मानन्दः

स एक आजानजानां
देवानामानन्दः

श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य
ते ये शतं आजानजानां देवानां
मानन्दः

स एकः कर्मदेवानां देवानां
मानन्दः

ये कर्मणा देवानपियन्ति
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य
ते ये शतं कर्म देवानां देवानां

मानन्दः
स एको देवानां मानन्दः
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य
ते ये शतं देवानां मानन्दः स एक
इन्द्रस्याऽऽनन्दः

श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य
ते ये शतमिन्द्रस्याऽऽनन्दाः
स एको बृहस्पतेरानन्दः
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य
ते ये शतं बृहस्पतेरानन्दाः
स एकः प्रजापतेरानन्दः
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य

ते ये शतं प्रजापतेरानन्दाः
स एको ब्रह्मण आनन्दः
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य

स यश्चायं पुरुषे
यश्चासावादित्ये
स एकः

स य एवंवित्
अस्माल्लोकात्प्रेत्य

एतमन्न मयमात्मान
मुपसङ्क्रामति
एतं प्राण मयमात्मान
मुपसङ्क्रामति
एतं मनो मयमात्मान
मुपसङ्क्रामति
एतं विज्ञान मयमात्मान
मुपसङ्क्रामति
एत मानन्द मयमात्मान
मुपसङ्क्रामति
तदप्येष श्लोको भवति

यतो वाचो निवर्तन्ते
अप्राप्य मनसा सह
आनन्दं ब्रह्मणो विद्वान्
न बिभेति कुतश्चनेति

एतं ह वाव न तपति
किमहं साधु नाकरवम्
किमहं पापमकरवमिति

स य एवं विद्वानेते आत्मानं
स्पृणुते
उभे ह्येवैष एते आत्मानं स्पृणुते
य एवं वेद
इत्युपनिषत्

ॐ सह नाववतु
सह नो भुनक्तु
सह वीर्यं करवावहे
तेजस्वि नावधीतमस्तु मा
विद्विषावहे
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः।

भृगु वल्ली

भृङ्गुर्वै वारुणिः
वरुणं पितरं मुपससार
अधीहि भगवो ब्रह्मेति
तस्मा एतत् प्रोवाच
अन्नं प्राणं चक्षुः श्रोत्रं मनो
वाचमिति

तं होवाच
यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते
येन जातानि जीवन्ति
यत् प्रयन्तु यभिसं विशन्ति
तद् विजिज्ञा सस्व
तद् ब्रह्मेति
स तपोऽतप्यत। स तपस्तप्त्वा

अन्नं ब्रह्मेति व्यजानात्
अन्नाद्धर्षेव खल्विमानि भूतानि
जायन्ते

अन्नेन जातानि जीवन्ति
अन्नं प्रयन्तु यभिसं विशन्तीति
तद् विज्ञाय
पुनरेव वरुणं पितरं मुपससार
अधीहि भगवो ब्रह्मेति

तं होवाच
तपसा ब्रह्म विजिज्ञा सस्व
तपो ब्रह्मेति
स तपोऽतप्यत। स तपस्तप्त्वा

प्राणो ब्रह्मेति व्यजानात्
प्राणाद्धर्षेव खल्विमानि भूतानि
जायन्ते

प्राणेन जातानि जीवन्ति
 प्राणं प्रयन्तु यभिसं विशन्तीति
 तद् विज्ञाय
 पुनरैव वरुणं पितरं मुपससार
 अधीहि भगवो ब्रह्मेति
 तं हवाच
 तपसा ब्रह्म विजिज्ञा सस्व
 तपो ब्रह्मेति
 स तपोऽतप्यत। स तपस्तप्त्वा

मनो ब्रह्मेति व्यजानात्
 मनसो ह्येव खल्विमानि भूतानि
 जायन्ते
 मनसा जातानि जीवन्ति
 मनः प्रयन्तु यभिसं विशन्तीति
 तद् विज्ञाय
 पुनरैव वरुणं पितरं मुपससार
 अधीहि भगवो ब्रह्मेति
 तं हवाच
 तपसा ब्रह्म विजिज्ञा सस्व
 तपो ब्रह्मेति
 स तपोऽतप्यत। स तपस्तप्त्वा

विज्ञानं ब्रह्मेति व्यजानात्

विज्ञानाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि
 जायन्ते
 विज्ञानेन जातानि जीवन्ति
 विज्ञानं प्रयन्तु यभिसं विशन्तीति
 तद् विज्ञाय
 पुनरैव वरुणं पितरं मुपस सार
 अधीहि भगवो ब्रह्मेति
 तं हवाच
 तपसा ब्रह्म विजिज्ञा सस्व
 तपो ब्रह्मेति
 स तपोऽतप्यत। स तपस्तप्त्वा

आनन्दो ब्रह्मेति व्यजानात्
 आनन्दाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि
 जायन्ते
 आनन्देन जातानि जीवन्ति
 आनन्दं प्रयन्तु यभिसं विशन्तीति

सैषा भार्गवी वारुणी विद्या
 परमे व्योमन् प्रतिष्ठिता
 स य एवं वेदु प्रतिष्ठति
 अन्नवा नन्नादो भवति
 महान् भवति प्रजया पशुभिर् ब्रह्म
 वर्चसेन

महान् कीर्त्या
 अन्नं न निन्द्यात्
 तद् व्रतम्। प्राणो वा अन्नम्
 शरीरं मन्नादम्
 प्राणे शरीरं प्रतिष्ठितम्
 शरीरे प्राणः प्रतिष्ठितः
 तदेत दन्नं मन्ने प्रतिष्ठितम्
 स य एत दन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेदु
 प्रतिष्ठति
 अन्नवा नन्नादो भवति
 महान् भवति प्रजया पशुभिर् ब्रह्म
 वर्चसेन
 महान् कीर्त्या।

अन्नं न परिचक्षीत
 तद् व्रतम्। आपो वा अन्नम्
 ज्योतिं रन्नादम्। अप्सु ज्योतिः
 प्रतिष्ठितम्
 ज्योतिष्यापुः प्रतिष्ठिताः
 तदेत दन्नं मन्ने प्रतिष्ठितम्
 स य एत दन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेदु
 प्रतिष्ठति
 अन्नवा नन्नादो भवति

महान् भवति प्रजया
 पशुभिर् ब्रह्मवर्चसेन
 महान् कीर्त्या। १॥

अन्नं बहु कुर्वीत
 तद् व्रतम्। पृथिवी वा अन्नम्
 आका शौऽन्नादः
 पृथिव्या माकाशः प्रतिष्ठितः
 आकाशे पृथिवी प्रतिष्ठिता
 तदेत दन्नमन्ने प्रतिष्ठितम्
 स य एत दन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेदु
 प्रतिष्ठति
 अन्नवा नन्नादो भवति
 महान् भवति प्रजया
 पशुभिर् ब्रह्म वर्चसेन
 महान् कीर्त्या।

न कञ्चन वसतौ प्रत्याचक्षीत
 तद् व्रतम्
 तस्माद्यया कया च विधया बह्वन्नं
 प्राप्नुयात्
 अराधु यस्मा अन्नमित् याचक्षते
 एतद् वै मुखतोऽनं राद्धम्
 मुखतो ऽस्मा अन्नं राध्यते

एतद्वै मध्यतोऽनं राद्धम्
मध्यतोऽस्मा अन्नं राध्यते
एदद्वा अन्ततोऽन्नं राद्धम्
अन्ततोऽस्मा अन्नं राध्यते। १॥
य एवं वेद

क्षेम इति वाचि
योगक्षेम इति प्राणापानयोः
कर्मेति हस्तयोः। गतिरिति
पादयोः
विमुक्ति रिति पायौ
इति मानुषीः समाज्ञाः

अथ दैवीः। तृप्तिरिति वृष्टौ
बलमिति विद्युति
यश इति पशुषु
ज्योतिरिति नक्षत्रेषु
प्रजाति रमृत मानन्द इत् युपस्थे
सर्व मित् याकाशे

तत् प्रतिष्ठेत् युपासीत
प्रतिष्ठावान् भवति
तन्मह इत् युपासीत

महान् भवति। तन्मन इत्
युपासीत
मानवा न्भवति
तन्नम इत् युपासीत
नम् यन्तेऽस्मै कामाः
तद्। हृत्रहेत् युपासीत
ब्रह्मवान् भवति
तद् ब्रह्मणः परिमर इत् युपासीत
पर्येणं म्रियन्ते द्विषन्तः सपत्नाः
परि येऽप्रिया भ्रातृव्याः

स यश्चायं पुरुषे
यश्चा सावादित्ये
स एकः। स य एवंवित्
अस्माल् लोकात् प्रेत्य
एत मन्नमय मात्मान मुपसङ्क्रम्य
एतं प्राणमय मात्मान
मुपसङ्क्रम्य
एतं मनोमय मात्मान
मुपसङ्क्रम्य
एतं विज्ञानमय मात्मान
मुपसङ्क्रम्य
एत मानन्दमय मात्मान
मुपसङ्क्रम्य

इमाँ लोकन् कामान्नी कामरूप्
यनुसञ्चरन्
एतत् साम गायन्नास्ते

हा ३ वु हा ३ वु हा ३ वु
अह मन्न महमन्न महमन्नम्
अह मन्नादो २ ऽहमन्नादो २
ऽअहमन्नादः
अहं श्लोक कृद्दहगं श्लोककृद्दहं
श्लोक कृत्

अह मस्मि प्रथमजा ऋता ३ स्य
पूर्व देवेभ्यो ऽमृतस्य ना३ भायि
यो मा ददाति स इदेव मा ३ वाः
अहमन्न मन्न मदन्तमा ३ द्वि
अहं विश्वं भुवन मभ्य भवाम्
सुवर्न ज्योतीः। य एवं वेद
इत्युपनिषत्।

ॐ सह नाववतु। सह नौ भुनक्तु
सह वीर्यं करवावहे
तेजस्वि नावधीतमस्तु मा
विद्विषावहे
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः।